

„Hogy mi vágjuk a legszebb rendet”

Talajmeszezés őszi kalászos kultúrákban

Kalászos növényeink művelhető területünk jelentős részét foglalják le minden évben, és a gazdálkodásban, illetve az élelmezésben betöltött szerepük nyilvánvaló. Ennek ellenére – bár a termés sikerét meghatározó tényezők egy részénél kiemelkedő fejlődést értünk már el – azért nincs minden a helyén kezelve...

Miért meszezzünk?

Ha ránézünk egy hazai térképre, amely a talajok kémhatását mutatja Magyarországon, jól látszik az elmúlt évtizedek gyakorlatának hatása. Ez egy jelen állapot, az viszont rajtunk múlik, hogy milyen irányban folytatódik. Mindazok a hatások, amelyek a talajok savanyodását előidézik, továbbra is fennállnak, sőt fokozódnak, így ha szeretnénk elkerülni a probléma további súlyosbodását, lépünk kell. Ezt jól tudták elődeink is, hiszen a savanyú talajok meszezése – túlzások nélkül – több ezer éves gyakorlat. Mégis, gyakran találkozunk belvíz vagy éppen aszály sújtotta területekkel, amelyek egy és ugyanazon területen fordulnak elő, néhány hét különbséggel, nehezen művelhető, tömörödött, felső néhány centiméterben poros, gyorsan cserepesedő, lentebb erősen kötött talajokkal, amelyek párhuzamba állíthatóak a pH-érték csökkenésével, a savanyodással (veszünk egy pillantást az 1. képre, amely egy jó vizuális összehasonlítást mutat!).

A talaj kémhatását helyreállítani mésszel (magas kalciumtartalmú, nagy tisztaságú kalcium-karbonát, kalcium-oxid) lehet. Itt a kulcsszó a helyreállítás. Több megoldás is létezik a talajok pH-értékének ked-

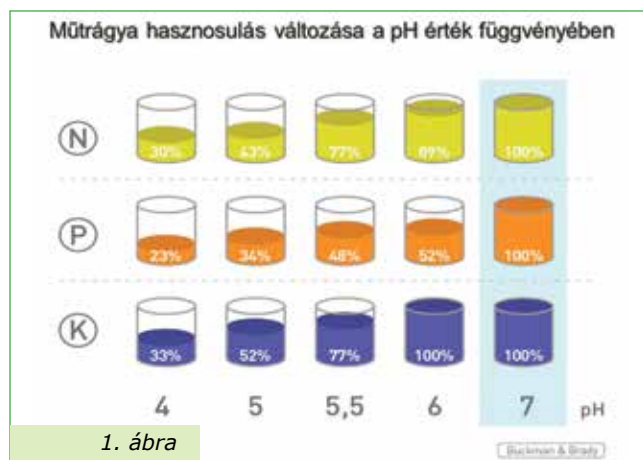
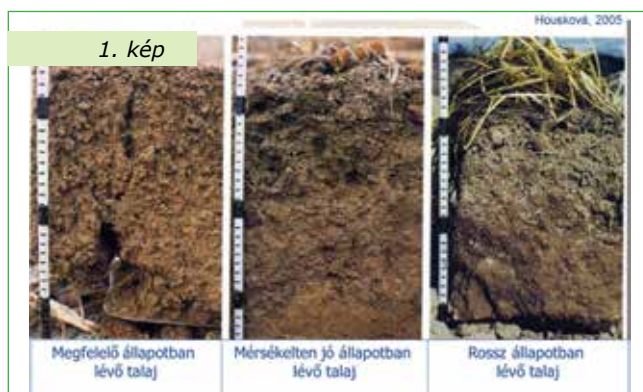
vező irányba való befolyásolására, de fontos leszögeznünk: a talajsavanyodás a talaj kalciumvesztésének következménye, így a kalciumot kell – mégpedig elegendő mennyiségben – visszajuttatnunk, az pedig a mészben van. Ebben az esetben nevezhetjük a végrehajtott műveletünket teljes körű talajmeszezésnek. Ha más módszerrel kísérreljük meg, tartós és kellő erejű beavatkozásra ne számítsunk.

A helyreállított talaj pH az egyik legfontosabb előfeltétele a megfelelően és hosszú távon eredményesen művelhető, jó szerkezetű, produktív talajállapotnak (2. kép). Az őszi kalászosok meszezésénél figyelembe vett szempontok sok tekintetben igen hasonlóak a repcetermesztés meszezési kérdéseivel.

Vetésmélység: vetéskor a növény a talaj felső néhány centiméterébe kerül, amelyek általában a legsavanyúbb része a talajnak.

Életciklus: az őszi kalászosok közel egy évet töltenek a szántóföldön, egészen szélsőséges viszonyoknak is kitéve. Egy jó állapotban lévő, jól művelhető – és jól is művelt – talaj sokkal kevésbé közvetíti mindezeket a hatásokat a lényegesen jobb talajnedvesség pufferelemmel, talajlevegő, talajélet, talajhőmérséklet pozitív következményeként.

Talaj-előkészítés: a nem megfelelő talajállapot egyik legnagyobb problémája a nehéz művelhetőség. Nemcsak a növény számára kedvezőtlenebb talajállapotot, hanem jóval nagyobb művelési költséget is jelent. Tápanyag-utánpótlás: ne felejtjük, a növény számára a hasznosítható tápanyag számít! A pH-érték csökkenésével, a talaj savanyodásával a tápanyag-hasznosulás jelentősen romlik (1. ábra). Növény táplálás szempontjából vegyük figyelembe, hogy a kalászosok 100 kg terméshez akár közel 1 kg kalcium-oxid egyenértékű kalciumot igényel!

Mikor meszezzünk?

Az őszi meszezési időszakban szerencsére viszonylag tágabb időintervallum áll rendelkezésre. A meszezés elméletileg végrehajtható az elővetemény lekerülésétől az őszi vetésig bármikor. Ennek pontos meghatározását a saját munkaszervezésünk dönti el. Ezen kívül érdeklődünk a termékek optimális használata felől a gyártóktól (pl. vetéssel egy menetben vagy közvetlenül előtte bizonyos termékek használata nem ajánlott).

Kalászosok esetében meg kell említenünk, hogy meszezhünk akár állományban is – de nem mindig, hogy mikor és milyen anyaggal! Ilyen célra kizárólag az optimális (néhány milliméter) szemcseméretű, porfrakciót nem vagy csak minimális mértékben tartalmazó, égetett mészalapú anyagok jöhetnek szóba, a növénynek addig az állapotáig, amíg a szemcsék a földre tudnak hullani (nem túl sűrű, bokros az állomány). Ilyen célra por állagú terméket ne alkalmazzunk.

Mit használjunk?

Részben a kijuttatáshoz használható géppark dönti el, hogy finom kalcium-karbonát-őrleményt tudunk-e érdemben megfelelően egyenletesen és minél kisebb veszteséggel szórni, vagy megoldható-e pl. szerves anyaggal való keverés, így a meszezés egy menetben végrehajtható pl. a szerves trágyázással, a szerves-trágyaszórába keverve vagy rétegesen betöltve. Ilyen megoldás esetén használható kalcium-oxid- (égetett mész-) őrlemény is, amelynek hektáronkénti dózisa jóval kisebb, mint a karbonáté. Van azonban olyan termék is, amely gyakorlatilag minden gazdálkodó számára egyszerűen használható. Függesztett és vontatott röpitő tárcsás műtrágya szóróval egyaránt kijuttatható, szemcsés kalcium-oxidalapú mésztermék, amelynek használata szemcsés jellege miatt nem vagy csak mérsékelt porképződéssel jár, és alacsonyabb hektáronkénti dózisa is kisebb kijuttatandó anyagmennyiséget és gyorsabb munkavégzést eredményez. A pontos dózis kiszámítására többféle elméleti és tapasztalati módszer áll rendelkezésre. Nálunk leggyakrabban a hidrolitos aciditás és a kötöttségi szám értéke alapján történik ennek meghatározása. Van olyan módszer, amely az ioncserélő kapacitás/iont-elítettség alapján számol, vagy a szervesanyag- és humusztartalmat veszi figyelembe. Ha magunk nem vagyunk járatosak benne, bízzuk nyugodtan megfelelő szakemberre a pontos kalkulációt.

A meszezés hatékonysága és hatása az eredményességre

Szemléletesek a növényi reakció bemutatásához a 3-4. képen látható külföldi, illetve az 5. képen látható hazai, őszi búza vetése előtt történő meszezések után készült fotók. A 6. képen láthatunk példát állományban végrehajtott meszezésre szemcsés kalcium-oxiddal.

A megfelelően végrehajtott meszezéssel csak nyerhetünk, kalászosban is! Kezdjük hozzá még az idei szezonban!

Wágner József
üzletfejlesztő, szaktanácsadó

